

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТҰҢҒЫШ ПРЕЗИДЕНТІ - ЕЛБАСЫНЫҢ ҚОРЫ

«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ – 2017»

студенттер мен жас ғалымдардың
XII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

XII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ – 2017»

PROCEEDINGS

of the XII International Scientific Conference
for students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION - 2017»

14th April 2017, Astana

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**«Ғылым және білім - 2017»
студенттер мен жас ғалымдардың
XII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2017»**

**PROCEEDINGS
of the XII International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2017»**

2017 жыл 14 сәуір

Астана

УДК 378

ББК 74.58

Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2017» студенттер мен жас ғалымдардың XII Халықаралық ғылыми конференциясы = The XII International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2017» = XII Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2017». – Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2017. – 7466 стр. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-827-6

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 378

ББК 74.58

ISBN 978-9965-31-827-6

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2017

конфуциандық, халық және бетперде билері. Сондай-ақ, автордың еңбегіне сүйенсек, корей рәсімдік би өнерінде киім түсінің маңызы зор. Оған мысал ретінде автор дабылмен жүзеге асатын биді алға тартады[6].

Қазақ және корей мәдениетін ұштастырып жатқан тағы бір тұс - әдебиет болып табылады. Ал оның ішінде эпостық жанрдағы шығармалар көптеп кездеседі. Қазақтың «Ер Тарғын», «Қобыланды», «Батыр Баян» сынды ауыз толтырып айтарлық эпостық жырлары болса, корей халқында да өзіне тән «Чхуньян туралы әңгімелер»[7], «Симчон туралы әңгімелері»[8] бар. Әрине, құрылымы және мазмұны жағынан бір-бірімен дөп келмегенімен, қос халықтың еңбегінде де бірқатар ұқсастықтарға куә бола аласыз.

Жалпы, байқағанымыздай екі халықтың арасында діни наным-сенімнен бастап әдебиетіне дейін ұқсас тұстары бар. Өзіндік стилі болғанымен ортақ нүктелері жоқ емес. Сондықтан, қорытындылай келе бұдан түйеріміз : қос халықтың да дәстүрлі өнер тарихы тамыры тереңге бой алған, жылдар бойы ұлттық өнер құндылығын сақтай білген аса бай мәдениетті көре аламыз. Ал, біздің мақсат- осындай мақала, еңбектердің өз саламыз мамандарына септігі тигізгені. Әрі өскелең ұрпақ тек осындай еңбектермен сусындап, дәстүрлі өнердің шоқтығын үнемі биік ұстаса етті.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Ш.Уәлиханов «Оңтүстік Сібір халықтарының тарихы» (172 б.)
2. Ю.В.Ионова «Обряды, обычаи и их социальные функции в Кореи (середина XIX-начало XXв.).- М.:Изд-во Наука, 1982-. 285 б.»
3. Ю.В.Ионова «Символика культов и ритуалов народов зарубежной Азии. //Шаманство в Кореи» (середина XIX- начало XXв.) Сборник статей М.:Изд-во Наука, 1980- Б. 4-35.
4. В.В.Подмаскин «Песенное и танцевальное искусство палеоазиатов в аспекте этнокультурных связей» // Сборник материалов научно-практической конференции “Традиционная культура народов Севера и Дальнего Востока России: состояние, перспективы развития” . – Владивосток Изд-во «ВИТ», 2001. – Б. 78-98.
5. В.М.Марков «Республика Корея, традиции и современность в культуре второй половины XX века. Взгляд из России». – Владивосток: Изд-во Дальневосточного университета, 1999. – 448 б.
6. В.Е.Баглай «Этническая хореография народов мира» Б.163.
7. «Сказание о Чхуньян». Корейский народный эпос./Литер. Перевод. Анатолий Ким. – М.: Изд-во Бонфи, 2003. – 167 б.
8. А.Ф.Троцкевич «История Корейской традиционной литературы до XX века». – СПб.: Изд-во СПбГУ, 2003. – 323 б.

ӘӨЖ 008(519.5)"19/..."

XX ҒАСЫРДЫҢ II ЖАРТЫСЫ МЕН XXI ҒАСЫРДАҒЫ ОҢТҮСТІК КОРЕЯ МӘДЕНИЕТІ

Еркін Әсел Серікқызы

aska_e@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Халықаралық қатынастар факультеті Шығыстану
кафедрасының 3 курс студенті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекші – Абжаппарова Б.Ж.

Қазақстан әлемнің 150 мемлекетімен дипломатиялық қарым-қатынас орнатқан ел. Олардың әр қайсысының тарихын зерделеп білу Қазақстан Республикасының экономикасының дамуына және дипломатиялық қатынастарды одан әрі жақсартуға өз ықпалын тигізеді. Корей мемлекетінің тарихы соғыстар, өзара қырқыстар мен мәдениетке толы. Осы тарихқа қарай отырып біз бейбітшілікті қалай ұстану керек екендігін ұғына

аламыз. Өйткені Қазақстанның негізгі байлығы ол халқы және олардың бірлігі.

Жұмыстың мақсаты: Оңтүстік Кореяның XX ғ. II жартысы мен ХХІ ғ. мәдениетін толыққанды түрде зерттей отырып, оларға тән ерекшеліктерді қарастыру және жастарға тигізер ықпалын анықтау.

Осы алға қойылған мақсатқа жету үшін келесі **міндеттер** көзделеді:

- XX ғ. II жартысындағы Кореяның әдебиеті мен көркем өнерінің қалыптасуын айқындап көрсету;

- XX - ХХІ ғасырдағы Корея өнерінің дамуына түсінік беру.

Жұмыстың ғылыми жаңалығы: Ғылыми айналымға жаңа Корей деректері енгізілді.

XX ғасыр Корея мемлекетінің тарихындағы аса ауыр және қатыгез ғасырлардың бірі болып саналады. Ғасырдың басындағы елде болған жапон үкіметінің басқыншылық саясаты, Бірінші және Екінші Дүниежүзілік соғыстар мен 1950-1953 жылдары болған Корей соғысы, Кореяның екіге бөлінуі мемлекеттің барлық салаларына өз әсерін тигізбей қойған жоқ. Осы ірі оқиғалардың зардаптары, әрине, кейіннен, яғни XX ғасырдың екінші жартысында көріне бастады. Әсіресе бұл жағдай мемлекеттің мәдени өміріне айтарлықтай ықпал тигізді.

1920 жылдары, 30-шы жылдары мен 80-ші жылдардың басындағы КАПП (Кореялық пролетарлық жазушылар ассоциациясы) әдебиетінен немесе Чон Да Сан (1762-1836) шығармашылығынан да бастау алған жұмысшылар поэзиясының екпінді жандануымен белгіленді.

Әдетте XX ғасырдың ең үздік корейлық ақыны *Со Чжон Чжу* болып саналған. Алайда уақыт өте келе, оның танымалдығы түсе бастайды. Бірақ соңғы кезде *Чон Чжи Енуге* қызығушылық жандана түсуде және оқырмандардың назары оның жағына бұрылды. Со Чжон Чжу, ең алдымен, Чолладо провинциясының тұрғынына сай реңкті тілімен өзіне қарай көңіл аудара алады. Екіншіден, оны басқалардан, әсіресе, Бодлер мен Йитс ақындарымен салыстыруға итермелейтін ерте шығармаларының сезімге толы бастауы ажыратады. Және, үшіншіден, Со Чжон Чжу оқырманға, көбінесе, буддалық Силла дәуірінің рухына үндеу салуымен өте қызықты. Өз шығармаларында таяудағы апатты Кореяның орнына келген жаңа Корея үшін маңызды болатын құндылықтарды іздейді. Оның поэзиясы – сырласу поэзиясы. Ол дзэн стилінің жарық рухына толы шағын ғана лирикалық өлеңдерді жазады. Мысалы оның «Атауы жоқ» өлеңін келтіруге болады:

Небо,
Так тихо,
Что орхидея
В смущеньи:
Зачем
Лепестки
Распахнула
Так смело?[1,193б.].

Соғыстан кейінгі интеллигенция өз «менін» табу немесе жаңадан ашу үшін, жеке бастың өзіндік құндылығын көру үшін өзінің барлық көңілін бостандықты іздеуге бағыттаған. Шын мәнінде интеллигенция өз алдына романтикалық мақсат қойды. Бұл еркіндік ізденіске арналған *Чхве Ин Хунның*(1936) «*Шаршы*» атты шығармасы осы мәселе төңірегінде көрсетімдік болып есептеледі. Романда екі мәселе зерттеледі – соғыстың зардаптары және интеллигенция аясынан шыққан көптеген әскери тұтқындардың алдында тұратын қиын таңдау: бейбітшілік орнағаннан кейін қай жерге бару керек – Оңтүстікке, Солтүстікке немесе бейтарапты басқа бір мемлекетке?

Корея жағалауларынан жүзіп кеткен «Тагор» кемесіне екі шағала еріп жүреді. Оның ернеуінде Кореялық соғысынан кейін Оңтүстік немесе Солтүстікті таңдаудың орнына бейтарап мемлекетке кетуді дұрыс деп көрген әскери тұтқындардың тобы орналасқан. Роман кейіпкері Ли Мен Чжун үшін осы екі шағала екі қыздың бақытсыз махаббатын бейнелейді – Оңтүстіктен және Солтүстіктен[1,127б.].

50 - жылдардағы суретшілерде, әрине, өзінің шығармашылығында оларды қоршаған

соғыстан кейінгі қатыгез жағдайдың бүкіл драматизмін көрсеткісі келген талпыныс болған. Осы әлеуметтік алғышарттар «*Кореялық соғыс түлегінің*» жас суретшілерін экспрессионизммен – ұқсас жағдайларда Еуропада соғыстан кейінгі кезде пайда болған көркемдік ағыммен айналысуға итермеледі.

Француздық абстрактты өнер эстетикасына әуестенуге ұмтылған «Кореялық соғыс түлегінің» жас суретшілерінің психологиялық және этикалық себептерін жақсы түсінуге болады. Олар бұл ағымның басты мәнері болып саналатын геометриялық стилизацияның негізгі әдістерін игермей түгелімен жаңа көркем концепциясын зерттеуге үңілді. Осындай көзқарасты қайғырған суретшілердің үмітсіздік сезіммен түсіндіруге болады. Оларға міндетті түрде жан түршігерлік соғыстан кейінгі орнаған тұтас хаос жылдарындағы пайда болған болашаққа деген сенімсіздік пен ішкі импульстарға шығыс беруге қажетті болды.

60-шы жылдардың II жартысында корейлық суретшілерінің жұмыстары қайталана бастайды. Сол себептен олардың абстрактті экспрессионизмге деген дәртті қызығушылығы төмендейді. Абстрактті мектептің түлектеріне өз өнерін жандандыру үшін жаңа тәсілдерді іздеу керек болады.

1968 жылдың соңында Кореяда кейбіреулер «19 сәуір ұрпақтары» деп атайтын суретшілердің жаңа ұрпағы пайда болады. Олардың барлығы дерлік 1960 жылы болған қуатты студенттердің шерулері нәтижесінде авторитарлы үкімет түсірілгеннен кейін білім алған. «19 сәуір ұрпақтар» суретшілерінің ұйымдастырған барлық көрермесінен екі аса маңызды көрермені айрықша атап шығуға болады. Бұл Хоник университетінің түлектерінің жетекшілігімен болған *Жас Суретшілер Көрмесі* мен Сеул мемлекеттік университетінің түлектері ұйымдастырған «*Қазіргі кездегі бейнелеу өнері-68*».

1950 жылда Кореялық соғысының басталуымен мемлекетте көркем өнер өмірі тоқталып қалады. Қатыгез әрі жойқын соғыс үш жыл бойы болды. Көптеген суретшілер қаза тапты. 1953 жылы үкімет Сеулге қайтқан кезде (соғысқа дейін ол Пусанды орналасты), Ұлттық көркем өнер көрермесі қайтадан ашылды. Бұл жылды салтанатты түрде Кореяның көркем өнер өмірінің жандану мен қазіргі кездегі сәндік-қолданбалы өнердің пайда болу кезеңі деп айтуға болады. Көрерменің жұмыс істеу кезінде қолданбалы суретшілердің өзін көрсетіге және өз шығармашылығында нақты орын табуға толық мүмкіндіктері болды. Нәтижесінде олар Кореяның сән және қосалқы өнерінің жаңа бейнесін қалыптастырды. Университеттер мен колледждер тұсында қолөнер ұйымдары ашылғандықтан, шеберлердің саны өсе бастады. 1945 жылы ашылған Чосон кәсіптік әрлендірушілердің ассоциациясының орнына құрылған Кореялық кәсіптік әрлендірушілердің ассоциациясы өз қатарларын лезде толықтырып, әр жыл сайын көрермелерді ұйымдастыратын болды.

Қазіргі сән және қосалқы өнер және, әсіресе, жаңашылдықтар тән кәсіптік әрлендіру дәстүрлі халық шығармашылығынан көптеген жағынан ерекшеленеді[2,3476.].

Солтүстік пен Оңтүстік Корея арасындағы үшжылдық соғыс 1953 жылы бейбітшілік келісіммен аяқталды; бұл оқиға көркем өнер өміріне әсерін тигізді – ол жандандыра түсті. Жекелеген кәсіпорындар бірнеше көрермелердің ұйымдастырушылары болды. Осы жәйт суретшілер мен мүсіншілердің шығармашылыққа деген ынтаны күшейтті, әртүрлі стилдер мен техникалардың пайда болуына ықпалын тигізді. Аса үкен маңызға Бейнелеу өнерінің корейлық ассоциациясы мүшелері ұйымдастырған жыл сайынғы жұмыстар вернисажы мен алдыңғы қатарлы күнделікті «*Чосон ильбо*» газеті жетекшісі болған Шақырылған суретшілер үшін корейлық өнерінің қазіргі кездегі көрермесі ие болды. Бұл көрермеге көп көңіл бөлінудің басты себебі – онда жас суретші-авангардисттерде өз жұмыстарын көрсетіге мүмкіндіктер болды.

1950 жылдардың соңында корейлық мүйсін өнері туралы жеке-дара өнер ретінде айта бастады. Онда айқын екі қарама-қарсы мектеп анықталды. Олар абстрактті және реалистік мектептер және олардың арасындағы күрес өсуде. Мүйсін өнері үшін негізгі материал әртүрлі бола бастайды. Мүсіншілердің түрлі металдар мен тастарды пайдалана бастауы тек ағаш пен гипсті қолдануға рұқсат ететін дәстүрлерден алшақтануды білдірді.

1956 жылы Жапонияда оқуын бітіріп, алдыңғы қатарлы бишілердің бірі *Им Сок Нам*

Отанына оралады. Көп ұзамай ол Сеулда өз стулиясын ашып, труппаны жинайды. Кейіннен ол хореограф, педагог және балеттің басты партияларын орындаушысы ретінде кеңінен танымал болады. Сол кезде корейлық балеті биші ер адамдар жетіспеушілігінен зардап шекті. 1973 жылы Им Сок Нам жаңадан құрылған Ұлттық балеттің жетекшісі болып тағайындалды. Балет көптеген жетістіктерге жетті және қазіргі кезде оның репертуарында «Аққу көлі», «Щелкунчик», «Коппелия», «Шехерезада» сияқты классикалық қазына қойылымдарын көруге болады. Сонымен бірге Ұлттық балет «Пэ Бичжан әңгімесі» сияқты корейлық ертегілері мен аңыздары бойынша қойылған көріністерді көрсетеді.

Корей елінің XX-XXI ғасырлардағы тарихы мен өнері мемлекеттің тұтастығын сақтауға бағытталған. Жұмысты орындау барысында Корей тарихының толыққанды өнері жайлы теориялық білімді жетілдіре отырып, өнер ерекшеліктеріне назар аударылды.

XX ғасыр Корея мемлекетінің тарихындағы аса ауыр және қатыгез ғасырлардың бірі болып саналады. Ғасырдың басындағы елде болған жапон үкіметінің басқыншылық саясаты, Бірінші және Екінші Дүниежүзілік соғыстар мен 1950-1953 жылдары болған Корей соғысы, Кореяның екіге бөлінуі мемлекеттің барлық салаларына өз әсерін тигізбей қойған жоқ. Осы ірі оқиғалардың зардаптары, әрине, кейіннен, яғни XX ғасырдың екінші жартысында көріне бастады. Әсіресе бұл жағдай мемлекеттің мәдени өміріне айтарлықтай ықпал тигізді.

Ғылыми жұмыста XX ғасырдың екінші жартысындағы Оңтүстік Корея мемлекетінің мәдениеті қарастырылды. Корея мәдениеті бірегей әрі таңғажайып болып есептеледі.

Кореяның қазіргі кезде қарқынды түрде дамып келе жатқанын оның өте бай мәдениетімен де байланыстыруға болады. Бүгінгі күнде көпшілік корей мәдениетін жапон мәдениетімен жатастырады. Әрине оған айтарлықтай негіз бар. Корея көп ғасырлар бойы экономикалық, саяси, философиялық және мәдени қатынасында Қытайдың күшті ықпалының астында дамыды. Алайда осыған қарамастан Кореяның өзіндік ерекшеліктері бар мәдениеті қалыптастыра алды.

Кореяда қазіргі кездегі мәдениет туралы сөз қозғаған кезде, мәдениет зерттеушілері, сонымен бірге, «соғыстан кейінгі» деген анықтауды да қолданады. Кореяның мәдениеттанушылар мен мәдениет тарихшыларының барлығы Кореяның қазіргі кездегі мәдениет тарихы Кореялық соғыстан (1950-1953) басталды деген пікірлері сәйкес келеді. Яғни 1950-1953 жылдары болған соғыс корей мәдениеті үшін өте үлкен маңызға ие болды. Осы жағдай, әрине, бүгінгі таңда әлемде тамаша мәдениеттерінің бірі болып саналатын корей мәдениетінің қазіргі кездегі қалыптасуына өзінің зор үлесін қосқан.

Кореяның XX ғасырдың II жартысы мен XXI ғасырдағы өмірі туралы барлық жағынан хабар береді. Өйткені мәдениет – мемлекеттің, халықтың, ұлттың және жеке адамның болмысы. Қоғамда болатын барлық оқиғалар мен өзгертулер және елді толғандыратын барлық мәселелер мен проблемалар мәдениетте өз көрінісін табады. Сол себептен мемлекетті танудың алғашқы қадамы, сол елдің мәдениетін зерттеуден басталады.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. «Корея» анықтамасы., 1993 ж.,- 430 б.
2. Ланьков А.Н., «Корея. Будни и праздники».- М.: 2000. – 480 б.
3. Ланьков А.Н., «Северная Корея: вчера и сегодня».- М.: 1995. – 293 б.
4. «Современная Корея» анықтама басылымы. - М 1971 жыл - 320 б.
5. Цой Ен Гын, Ян Вон Сик., «Истоки наши». - Алматы., 2002. - 136 б.
6. 국가 문화 유산 종합 정보 서비스: 국보, 보물, 사적, 명승, 천연 기념물 지정 종목별, 시대별, 지역별, 유형별, 유물 정보, 검색 서비스 제공.
7. 국사 편찬 위원회: 한국사에 관한 정보를 수집, 정리, 편찬하는 국가 연구 기관, 소장 자료, 논문, 저서 검색, 한국사 관련 연구 기관. 소장 자료, 논문, 저서 검색, 한국사 관련 안내.